

Szeged fejlődése

Egy párthatározat végrehajtásáról

Érdekes témát tárgyalt legutóbbi ülésén a Szeged városi párt-végrehajtóbizottság: a területfejlesztésről szóló, négy évvel ezelőtt hozott politikai bizottsági határozat végrehajtásának tapasztalatait, illetve az ezzel kapcsolatos további feladatokat.

A jelentés megállapította, hogy Csongrád megye székhelye: Szeged — Délkelet-Magyarország legjelentősebb városa — politikai, gazdasági, kulturális centrum és mind jobban betölti a kiemelt felsőfokú központ szerepét. A város erőteljes fejlődését hatékonyan elősegítette a Politikai Bizottság területfejlesztési határozata és népgazdaságunk ötéves tervének ilyen irányú célkitűzése. Szeged népessége a múlt évben — a környező községek csatlakozása révén — 28 ezer 848 lélekkel gyarapodott és elérte a 162 ezer lakost. Ezzel az öt megyei város közül a negyedik helyre lépett előre, tehát megelőzte a mintegy 157 ezer lakosú Pécsét. A bevándorlás hatására Szeged népessége évenként körülbelül 1500, a természetes szaporodás következtében 300 fővel növekszik.

A városban lényegében megvalósult a teljes foglalkoztatottság, csupán a munkaképes korú nők tizenegynéhány százalékát vezetői otthon a háztartást, illetve azon kívül nem vállal munkát. A különféle állami, szövetkezeti munkahelyeken 1971-ben 78 ezren dolgoztak, 1976-ra ez a szám várhatóan 94 ezerre nő. Érdekes, hogy három évvel ezelőtt a foglalkoztatottaknak 43 százaléka az iparban, 10 százaléka az építőiparban, 9 százaléka a közlekedésben, 11 százaléka a kereskedelemben, 5 százaléka a mezőgazdaságban, 22 százaléka pedig egyéb ágazatokban dolgozott, a községek csatlakozása után azonban 2 százalékkal csökkent az iparban dolgozók, 2 százalékkal pedig növekedett a mezőgazdaságban dolgozók részaránya. Mintegy tízezer járnak be naponta a városba dolgozni, s az ilyen ingázók száma a beköltözések mellett is mutat némi növekedést.

Az ipari termelés az ország átlagához hasonlóan 5–6 százalékkal növekedett, tehát Szeged mint ipari központ is tovább fejlődött. A negyedik ötéves terv időszakában fölépült a házgyár, elkészült az algyői gázfeldolgozó üzem, befejeződött az újszegedi szövőgyár felújítása. A gáztermelés „belépése” miatt a nehéz- és gépipari ágazatban 10–11 százalékkal bővült a termelés, a könnyűiparban azonban jóval kisebb mértékben, csupán 1–2 százalékkal. Az átlag alatti könnyűipari termelés növekedésben közrejárta az is, hogy néhány üzemben, például a textilművekben és a cipőgyárban lemaradtak a technikai fejlesztéssel.

Ha az állóeszközök értékét nézzük, Szeged részese-e az ország iparából 1,4 százalékról 1,5 százalékra növekedett 1970 óta, de e tekintetben még mindig megelőzi a többi négy kiemelt felsőfokú központ: Miskolc, Győr, Pécs és Debrecen. Ez azt jelenti, hogy bár az utóbbi másfél évtizedben Szegeden az említett megyei városokéhoz hasonló volt a fejlődés üteme, az 50-es évek lemaradását máig sem sikerült megszüntetni. Kedvezőtlenül hat Szeged iparára, hogy a városban többnyire nem vállalatok, hanem gyáregységek működnek, s ezeknek bővítéséről máshol levő központok határoznak. Területileg tehát elkülönül a termelés, illetve az irányítási és fejlesztési tevékenység. A másik kedvezőtlen tendencia, hogy a város iparát a kiemelt nagy fejlesztési programok nem érintik. Alacsony a műszer-, gép- és vegyipar

aránya. Mindezek természetesen a város lendületes fejlődését is fékezik bizonyos mértékben.

Fontos megállapítása a városi párt-végrehajtóbizottsági ülésre készült jelentésnek, hogy a jövedelmek a negyedik ötéves terv első három esztendőjében 15–20 százalékkal növekedtek, ami megfelel a párt és a kormány elgondolásának. A bérszínvonal Szeged iparában azonban még mindig 2000–3000 forinttal alacsonyabb évente, mint a budapesti gyárakban.

Egyre több lakás épül: 1972-re 13,9 lakást lehetett számítani ezer lakosra, ezzel a megyei városok között Szeged a negyedik helyről a

második helyre lépett előre. Bővült a víztermelő kapacitás, a csatornahálózat, ami azért is rendkívül fontos, mert enélkül aligha lenne teljesíthető a lakásépítési program. Az utcák, járdák építése a terveknek megfelelően halad.

Megállapította a városi párt-végrehajtóbizottság, hogy az említett problémákból eredően milyen feladatokat kell elvégezni. A jövőben például előnyben kell részesíteni az úgynevezett progresszív iparágak telepítését. Továbbra is fontos az üzemek termelési struktúrájának korszerűsítése, gazdaságossá alakítása. A területfejlesztési célok eléréséért tovább kell fokozni a lakásépítést, és az ehhez szükséges közműhálózatok, kulturális, egészségügyi és kereskedelmi létesítmények felépítését.

Közéleti napló

A NORVÉG VASUTAS-SZAKSZERVEZET KÜLDÖTTSÉGE GÁSPÁR SÁNDORNÁL

Gáspár Sándor, a SZOT főtájtára pénteken fogadta a norvég vasutas szakszervezet (NJ) küldöttségét, amely Egil Halvorsen elnök vezetésével a vasutasok szakszervezetének meghívására tartózkodik hazánkban.

KITÜNTETÉSEK

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Toldi Ferencnek, az állam- és jogtudományok kandidátusának, a Magyar Tudományos Akadémia állam- és jogtudományi intézete osztályvezetőjének 60. születésnapja alkalmából tudományos munkásságáért és munkásmozgalmi tevékenységéért a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetéssel adományozta. A kitüntetést Köpeczi Béla, a Magyar Tudományos Akadémia főtájtára adta át az Akadémián.

HAZAÉRKEZETT MOSZKVBÓL A GÉPIPARI DELEGÁCIÓ

Hazaérkezett Moszkvából az a gépipari delegáció, amely dr. Betlej Sándor kohó- és gépipari miniszterhelyettes vezetésével több szovjet minisztérium vezetőivel folytatott tárgyalásokat.

Házépítés — garanciával

Akik éveket húztak ki szűk lakásban vagy egyetlen alkerületi szobában többed magukkal, tudják jól, milyen felejthetetlen az a pillanat, amikor végre a kezükben van a lakáskiutalás. De elszáll az újdonsült lakó jókedve, ha makacs olajfeszétkerttyek ékesítik a kék szőnyegpadlót, ha ki akarja nyitni az ablakot, de az a világért sem hagyja magát, vagy ha a fürdőszobai csempék reggelre kelve szép sorban lehullanak a falról! S mi történik ilyenkor? Bizony szidják az építőipart. A panelházban lakó szegedi — a DÉLEP-et.

Jogosan? Jogosan. Mégis meg kell kérdeznünk a másik felet, magát a vállalatot is, mivel magyarázhatók a sajnos valóban gyakori — és korai — hibák az új lakóépületekben.

*

Heim János termelési igazgatóhelyettes védi is a DÉLEP dolgozóit, meg neheztel is rájuk. „A sok-sok »bűn«, amit oly gyakran a fejünkre olvasnak nem mind a mi rossz munkánkból ered” — mondja.

Az első érv meggyőző, a számok önmagukért beszélnek. 1971-ben még csak 600 állami lakást adtak át Szegeden, tavaly már 1200-at, az idén pedig mintegy 1700-at készítenek el.

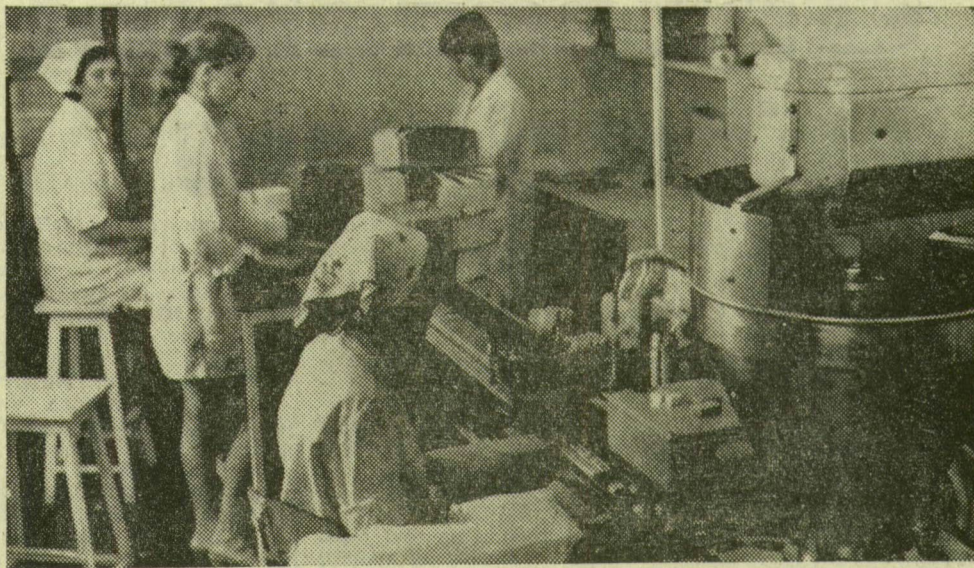
A nagy munka nagyobb hibalehetőséggel is jár, ám ez mégsem törvényszerű. A vállalat vezetői nagy számokban gondolkodnak, s a szavatossági időn — tehát a műszaki átadást követő egy éven — belül elvégzett javításokat elenyészőnek tartják. A legtöbben a csempe és a padlóburkolat sérülése miatt keresték fel a vállalat garan-

ciális részlegét. Március, április hónapban például a javítási költség a költségvetési érték 2 százalékát tette ki. Ugyancsak ennyi volt a festő-, mázólmunkákra, 3 százaléka az ajtókra, ablakokra fordított összeg, és a legtöbbet a rossz minőségű és nem megfelelő szakértelemmel, figyelemmel felragasztott tapéták vitték el: 8–10 százaléka a költségvetési értéknek.

A házgyári lakásokba eleve olcsó tapétákat terveznek. Tömegével gyártja is ezeket egyetlen kis ktsz mellékküme, mégis kevés ez az egész országnak. Azonkívül nem jók: fény hatására a színük megváltozik, s egy-egy csíkot nehéz kicserélni, mert az új tapéta árnyalataiban eltér a régítől. Kénytelen ilyenkor a DÉLEP az egész szobát újratapétázni. Rossz ajtókat, ablakokat, rossz csatlakozásokat kapnak a gyártóktól. Ezekre is a vállalat fizet rá.

Sok hiba tehát az ipar és a kivitelezők számlájára írható. Még sajnós az is előfordul, hogy a munkások a szőnyeg- vagy a gumipadlón nyomják el a csikket, vagy a függönybe törlik a kezüket. Az ilyen pusztításokat úgy igyekezzik megakadályozni a DÉLEP, hogy — a Beruházási Vállalattal egyetértésben — ezeket az anyagokat csak a hiánypótlás után helyezik el a lakásokban.

Igazságtalanság lenne, ha nem szólnánk a karbantartás hiánya miatt, vagy a lakások helytelen használatából keletkezett hibákról. Ami még nyomja a DÉLEP vállalat: a lakóházak rendszeres karbantartását nem szervezték meg mélyenre, hanem

A „Rekord”-üzemben

Langyos nyári esteiken Alsóvároson még a házak ablakain is beszökik a hagyma és a paprika illata, amit a paprikafeldolgozó áraszt. Köztudott Szegeden, hogy ebben a gyárban nemcsak paprikával foglalkoznak: konzervféléket, különböző levesporokat és kockákat is gyártanak, se szeri se száma a sokféle terméknek, ami innen kerül a háztartásokba. Különösen közismertek a „Rekord” nevű készítmények. Abba az üzembe látogattunk most el, ahol ezek születnek.

A LEVESKOCKA KÉSZÍTŐI

Az egyikben ketten keverik az alapanyagokat, Kolarovszki Gézáné és Kothencz Kálmánné. Kolarovszki Gézáné tizenhat évvel ezelőtt került a Paprikafeldolgozó Vállalathoz. Csipédőasszony volt, „ette” a kezét az erős-paprika jó pár évig. Amikor a halászlé- és a tyúkleves-

Két teremben folyik a munka.

kockát kezdték gyártani, akkor szabadult meg a paprikától, a kockázó géphez helyezték át. Tőle tudom, hogy egy ilyen gép másfél millió forintba kerül, kettő van belőle. Okos gép. Etetik a masszával, adagolják neki a csomagolóanyagokat, a többiit egyedül csinálja, csak el kell szedni tőle a két kockát tartalmazó dobozkákat. A gépet öten dolgoztatják ki a másik helyiségben: Szógi Zoltánné önti fel az anyagot, Vér Istvánné készíti a dobozokat, Kopasz Lászlóné leszedi a készutat, Pintér Jenőné pedig csomagol. Ábrahám Klára kezeli a gépet, be is mutatja:

— Félautomata szerkezet, igen könnyű vele bánni. Ha valami fennakadás van, egyetlen pillanatra is meg lehet állítani, anélkül, hogy ki kapcsolnám. Önmagától is azonnal megáll, ha selejtet csinál, a félresikerült kockát kiszedjük a többi közül.

Rácz Sándorné mindig azt a munkafolyamatot végzi, ahol hiányzik egy ember, betegség vagy szabadság idején. Csányi Ferenc a gép „orvosa”, üzemgépész, aki gondoskodik arról, hogy az asszonyok folyamatosan dolgozhassanak, ne álljon a gép műszaki hiba miatt.

— Eleinte két műszakban dolgoztunk — mondja Molnár Judit csoportvezető — évente 17 vagon leveskockát gyártottunk. Most 20 vagon az évi teljesítmény, pedig már csak egy műszakban csináljuk.

Belejöttek. Óránként 120 kilogramm alapanyagot dolgoznak fel, ez majdnem tízezer kockát jelent. Nagyon érték a módját, olyan gyorsan jár a kezük, alig lehet követni. A nyelvük azonban nem peregr. Csak jelekből értenek, a gép olyan fülsikeltetően zakatol, hogy elnyomja az emberi hangot. Munka közben beszélgetni nem lehet.

A 20 vagonból 17 halászlékocka, a kereskedelem annyit rendel,

Nagyon kelendő cikk, a kereskedelem annyit rendel,

amennyit csak tudnak készíteni. Az alapanyag-ellátással van baj. Halászlát tilalom alatt nincs hal, amiből kockát csináljanak, mit lehet tenni? Nem ülhetnek ölbetett kézzel, az nekik se jó, a vállalatnak is káros. A gépnek mindegy, milyen anyagból dolgozik, gondoskodni kellett arról, hogy mindig tele legyen a gyomra. Az asszonyoknak is ebenguba, hogy halászlé-e vagy leveskocka, egy a fizetés, ha teljesítik a normát. Új gyártmányon törte hát a fejét a szakembergárda, mégpedig eredményesen.

GULYÁS-LEVESKOCKA

A tasakos gulyásleves már jól ismerték a háziasszonyok, amikor új termékkel jelentkezett a paprikafeldolgozó, a „Rekord” gulyásleveskockával. Molnár Jutkáék nagy izgalommal kezdték a gyártáshoz, nem tudták, hogyan fogadják majd a kereskedelemben. Első dolguk volt kipróbálni, megfőzték belőle egy párat, megkóstolták. Ízlett nekik, amit csináltak, bíztak abban, hogy folyamatossá válik a termelés.

— Egy kis hiba csúszott a számításba — mondja dr. Hertelendi György, a kereskedelmi osztály vezetője. — Nem volt tökéletes az alapanyag, le kellett állni.

A gyártmányfejlesztési osztályon azonban megoldották a problémát, az új termék júliusban például 22 mászat adott a kockázógép. A „rekord-gyártó” asszonyok büszké is a gulyásleveskockára, az idei Szegedi Ipari Vásáron díjat kapott, és viseli a Kiváló Áruk Fóruma emblémát is.

Bálint Ibolya

Lengyel motor a kis Polski FIAT-okban

A Bielsko Biala-i Lengyel Kiautógyár óriási csarnokában már felszerelték a korszerű gépeket, szerszámgepeket, berendezéseket és automata gépsorokat, amelyeken az új gyár fiatal dolgozói néhány héttel ezelőtt megkezdtek a Polski FIAT 126 motortegységeinek összeszerelését az olasz cégtől kapott elemekből. Ugyanitt gyártják majd a kiskocsi tengelykapcsolóit és sebességváltóit is. Ezeknek a már hazai gyártmányú alszerelvényeknek gyártása augusztusban kezdődik az üzem hajtóműgyártó részlegében.

A bielskói autógyár az idén körülbelül 30 000 komplett

motortegységet állít elő a kis FIAT-okhoz, amelyekből 20 ezer kocsit — a licenctervezés értelmében — a torinói cégnek szállítanak. A rákövetkező években a kisautógyár hajtóműüzemének maximális évi kapacitása 380 ezer darab komplett motor lesz.

Az egyelőre iskolajellegű próba-motorszereléssel párhuzamosan a gépi megmunkálás részlegében megkezdődött a gépkocsimotorok, sebességváltók és tengelykapcsolók részleteinek gyártása. A próbaszeriából kikerülő motorokat már folyamatosan beszerelik a szerelőszalagról érkező kiskocsikba.

Chikán Ágnes